

บทที่ 5

ศักยภาพ โอกาส และแนวทางการพัฒนา

การวิเคราะห์ ศักยภาพ และโอกาสในการพัฒนาของพื้นที่ศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ได้ศึกษาวิเคราะห์จากความได้เปรียบในการพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งพิจารณาด้านประชากรและการตั้งถิ่นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพทางกายภาพ บริการทางสังคม และสภาพปัญหาของพื้นที่ศึกษามาประกอบการประเมินศักยภาพของพื้นที่ศึกษาแต่ละแห่ง โดยใช้วิธีการให้ค่าโดยการจัดลำดับความได้เปรียบในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และตามลำดับความรุนแรงของปัญหาระหว่างพื้นที่ศึกษา

5.1 การประเมินศักยภาพของพื้นที่ศึกษา

การประเมินศักยภาพพื้นที่ศึกษา ได้วิเคราะห์จากความได้เปรียบการพัฒนาระหว่างอบต.ในพื้นที่ศึกษาแต่ละแห่ง โดยการให้ค่าน้ำหนักจากอันดับของปัจจัยการพัฒนาแต่ละด้าน ประกอบด้วย

5.1.1. ด้านประชากรและการตั้งถิ่นฐาน

- การเปลี่ยนแปลงประชากร

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบความได้เปรียบด้านประชากรระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรระหว่างปี 2538 – 2540 (%)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	8.15	3
อบต.ท่ายาง	1.02	2
อบต.ปากน้ำ	9.83	4
อบต.หาดทรายรี	0.03	1

ที่มา : จากตารางที่ 3.6

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงประชากรในพื้นที่ศึกษา 4 แห่ง พบว่า อบต.ปากน้ำ เป็นพื้นที่ดึงดูดการตั้งถิ่นฐานในระดับสูงที่สุด รองลงมา คือ อบต.บางหมาก เนื่องจากพื้นที่ทั้ง 2 แห่งมีพื้นที่ติดต่อกับเขตเมืองทำให้มีการขยายตัวของประชากรออกสู่มายังพื้นที่ใกล้เคียง อบต.ท่ายาง และอบต.หาดทรายรี มีความได้เปรียบในระดับต่ำกว่า

- ทรัพยากรวัยแรงงาน

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบความได้เปรียบทรัพยากรวัยแรงงานระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ประชากรวัยแรงงาน (%)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	73.63	4
อบต.ท่ายาง	72.51	3
อบต.ปากน้ำ	67.97	1
อบต.หาดทรายรี	71.41	2

ที่มา : จากตารางที่ 3.7

เมื่อพิจารณาทรัพยากรวัยแรงงานในพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง พบว่า พื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่งมีประชากรวัยแรงงานในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยอบต.บางหมากมีความได้เปรียบสูงสุด รองลงมา อบต.ท่ายาง อบต.หาดทรายรี และอบต.ปากน้ำมีความเสียเปรียบในด้านทรัพยากรวัยแรงงานมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ

- ระดับการศึกษา

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบความได้เปรียบด้านระดับการศึกษาของประชากรระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	จำนวนคนที่จบการศึกษาสูงกว่า ภาคบังคับ (%)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	5.25	2
อบต.ท่ายาง	5.87	3
อบต.ปากน้ำ	10.66	4
อบต.หาดทรายรี	4.16	1

ที่มา : จากตารางที่ 3.8

เมื่อพิจารณาระดับคุณภาพประชากรด้านการศึกษา พบว่า อบต.ปากน้ำ มีความได้เปรียบในด้านประชากรมีระดับการศึกษาสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ รองลงมา คือ อบต.ท่ายาง อบต.บางหมาก และอบต.หาดทรายรีมีความได้เปรียบต่ำที่สุด

- ขนาดหมู่บ้าน (คิดจากพื้นที่ตำบล / จำนวนหมู่บ้าน)

ตารางที่ 5.4 เปรียบเทียบขนาดหมู่บ้านระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ขนาดหมู่บ้าน (ตร.กม.)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	2.67	4
อบต.ท่ายาง	3.46	2
อบต.ปากน้ำ	3.37	3
อบต.หาดทรายรี	4.29	1

เมื่อพิจารณาขนาดของหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง พบว่า อบต.บางหมากเป็นพื้นที่ที่มีความได้เปรียบในด้านการดึงดูดการตั้งถิ่นฐานสูงที่สุด เนื่องจากขนาดของหมู่บ้านมีขนาดเล็กที่สุด รองลงมา คือ อบต.ปากน้ำ อบต.ท่ายาง และอบต.หาดทรายรี มีความได้เปรียบต่ำที่สุด

สรุปความได้เปรียบด้านประชากรและการตั้งถิ่นฐาน จากการรวมค่าน้ำหนักทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 5.5 เปรียบเทียบความได้เปรียบด้านประชากรและการตั้งถิ่นฐานระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	รวมค่าน้ำหนักที่ได้
อบต.บางหมาก	13
อบต.ท่ายาง	10
อบต.ปากน้ำ	12
อบต.หาดทรายรี	5

จากค่าน้ำหนักที่ได้จากการจัดอันดับในเรื่องประชากรและการตั้งถิ่นฐานทั้ง 4 ด้าน พบว่า อบต.บางหมากมีความได้เปรียบสูงที่สุด รองลงมา คือ อบต.ปากน้ำ อบต.ท่ายาง และอบต.หาดทรายรี มีความได้เปรียบต่ำที่สุด

5.1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

- ภาคเกษตรกรรม

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบความได้เปรียบการพัฒนาด้านเกษตรกรรมระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	รายได้จากภาคเกษตร	ค่านำหนักจากอันดับ	แรงงานภาคเกษตร (คน)	ค่านำหนักจากอันดับ	รวมค่านำหนักที่ได้
อบต.บางหมาก	13,793,402	2	3,543	4	6
อบต.ท่ายาง	25,218,366	4	2,045	3	7
อบต.ปากน้ำ	14,178,100	3	1,014	2	5
อบต.หาดทรายรี	11,158,500	1	983	1	2

ที่มา : จากตารางที่ 3.19 และ 3.21

สรุปความได้เปรียบด้านการพัฒนาด้านเกษตรในพื้นที่ศึกษา 4 แห่ง จาก รายได้จากภาคเกษตร และ จำนวนแรงงานในภาคเกษตร พบว่า พื้นที่อบต.ท่ายางมีความได้เปรียบในการพัฒนาสูงที่สุด รองลงมา คือ อบต.บางหมาก อบต.ปากน้ำ และอบต.หาดทรายรีมีความได้เปรียบในด้านเกษตรน้อยที่สุด

- ภาคอุตสาหกรรม

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบความได้เปรียบการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม	ค่านำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	59	2
อบต.ท่ายาง	356	3
อบต.ปากน้ำ	1,420	4
อบต.หาดทรายรี	-	1

ที่มา : จากตารางที่ 3.23

สรุปความได้เปรียบในการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา จากการจ้างงาน พบว่า ในพื้นที่อบต.ปากน้ำมีความได้เปรียบสูงที่สุด รองลงมา คือ อบต.ท่ายาง โดยอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ประมง และอบต.บางหมาก ส่วนอบต.หาดทรายรี ไม่มีความได้เปรียบการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเนื่องจากไม่มีการลงทุนในภาคนี้เลย

- ภาคการค้าและบริการ

- สาขาการท่องเที่ยว

ตารางที่ 5.8 เปรียบเทียบความได้เปรียบการพัฒนาสาขาการท่องเที่ยวระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	รายได้จากสาขาการท่องเที่ยว	ค่าน้ำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	-	1
อบต.ท่ายาง	1,764,000	2
อบต.ปากน้ำ	9,396,000	3
อบต.หาดทรายรี	82,658,540	4

ที่มา : จากตารางที่ 3.27

สรุปความได้เปรียบในสาขาการท่องเที่ยวของพื้นที่ศึกษา ได้จาก รายได้จากสาขาการท่องเที่ยว พบว่า อบต.หาดทรายรีมีความได้เปรียบสูงสุด รองลงมา คือ อบต.ปากน้ำ และอบต.ท่ายางตามลำดับ สำหรับอบต.บางหมาก ไม่มีความได้เปรียบในสาขานี้ เนื่องจาก ไม่มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

- สาขาการค้าและบริการ

ตารางที่ 5.9 เปรียบเทียบความได้เปรียบการพัฒนาสาขาการค้าและบริการระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	รายได้จากสาขาการค้าและบริการ	ค่าน้ำหนักจากอันดับ	สถานประกอบการ (แห่ง)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ	รวมค่าน้ำหนักที่ได้
อบต.บางหมาก	3,683,200	3	20	1	4
อบต.ท่ายาง	4,991,430	4	83	4	8
อบต.ปากน้ำ	2,768,000	1	51	2	3
อบต.หาดทรายรี	3,066,000	2	65	3	5

ที่มา : จากตารางที่ 3.26 และ 3.27

สรุปความได้เปรียบในสาขาการค้าและบริการในพื้นที่ศึกษา จาก รายได้ และจำนวนสถานประกอบการ พบว่า อบต.ท่ายางมีความได้เปรียบสูงสุด รองลงมา คือ อบต.หาดทรายรี อบต.บางหมากและอบต.ปากน้ำ โดยภาพรวมพื้นที่ศึกษายังมีความเสียเปรียบในการลงทุนด้านการค้าและบริการ เนื่องจากประชาชนนิยมไปใช้บริการในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลมากกว่า

สรุปความได้เปรียบในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา จากค่าน้ำหนักที่ได้ในภาคการผลิต
ต่าง ๆ

ตารางที่ 5.10 เปรียบเทียบความได้เปรียบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ภาคเกษตร	ภาคอุตสาหกรรม	สาขาการท่องเที่ยว	สาขาการค้าและบริการ	รวมค่าน้ำหนักที่ได้ทั้งหมด
อบต.บางหมาก	3	2	1	2	8
อบต.ท่ายาง	4	3	2	4	13
อบต.ปากน้ำ	2	4	3	1	10
อบต.หาดทรายรี	1	1	4	3	9

สรุปความได้เปรียบในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาโดยภาพรวม พบว่า อบต.ท่ายางมีความได้เปรียบในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจสูงสุด รองลงมา คือ อบต.ปากน้ำ อบต.บางหมาก และอบต.หาดทรายรีตามลำดับ

5.1.3 ด้านทรัพยากรชายฝั่งทะเล

ตารางที่ 5.11 เปรียบเทียบความได้เปรียบด้านทรัพยากรชายฝั่งทะเลระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ชายหาด (แห่ง)	เกาะท่องเที่ยว (แห่ง)	เกาะรีนังนางแอน (แห่ง)	ค่าน้ำหนักจากอันดับ	พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (ค่าน้ำหนัก)	รวมค่าน้ำหนักที่ได้ทั้งหมด
อบต.บางหมาก	-	-	-	1	1	2
อบต.ท่ายาง	1	-	-	2	4	6
อบต.ปากน้ำ	2	4	2	3	2	5
อบต.หาดทรายรี	2	6	2	4	3	7

ที่มา : จากแผนที่ 3.6 , ตารางที่ 3.9

สรุปความได้เปรียบในด้านทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่ศึกษา พบว่า อบต.หาดทรายรี มีความได้เปรียบสูงสุด รองลงมา คือ อบต.ท่ายาง และอบต.ปากน้ำตามลำดับ สำหรับอบต.บางไม่มีความได้เปรียบในด้านนี้เนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล

ตารางที่ 5.12 โครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมในพื้นที่ศึกษา

โครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคม	อบต.บางหมาก	อบต.ท่ายาง	อบต.ปากน้ำ	อบต.หาดทรายรี
<u>ระบบโครงสร้างพื้นฐาน</u>				
-ไฟฟ้า	3	3	3	3
-ประปา	2	2	2	2
-โทรศัพท์	1	2	2	2
-ถนนสายหลัก	3	3	3	3
-ถนนสายรอง	2	2	2	2
-แหล่งน้ำ ชลประทาน	2	1	2	1
-การกำจัดขยะ	1	3	3	2
-ระบบบำบัดน้ำเสีย	1	1	1	1
-รถดับเพลิง	1	1	3	1
รวม	16	18	22	17
<u>บริการสังคม</u>				
-สถานศึกษาระดับ ประถม	3	3	3	3
-สถานศึกษาสูงกว่า ระดับประถม	3	3	3	3
-วัด	3	3	3	3
-สถานีอนามัย	3	3	1	3
-สถานีตำรวจ	3	1	1	1
-ตลาดสด	1	1	3	1
-ท่าเทียบเรือ	1	1	3	1
รวม	17	15	17	15

ที่มา : จากการสำรวจ

ค่าคะแนน 1 = ไม่มี

2 = ไม่ทั่วถึง

3 = มี

5.1.4 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคม (จากตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.13 เปรียบเทียบความได้เปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ระบบโครงสร้างพื้นฐาน (คะแนนที่ได้)	ค่านำหนักจากอันดับ	บริการสังคม (คะแนนที่ได้)	ค่านำหนักจากอันดับ	รวมค่านำหนักที่ได้
อบต.บางหมาก	16	1	17	4	5
อบต.ท่ายาง	18	3	15	3	6
อบต.ปากน้ำ	22	4	17	4	8
อบต.หาดทรายรี	17	2	15	3	5

ที่มา : จากตารางที่ 5.12

สรุปความได้เปรียบด้านความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมในพื้นที่ศึกษา พบว่า อบต.ปากน้ำมีความได้เปรียบสูงสุด รองลงมา คือ อบต.ท่ายาง อบต.บางหมาก และอบต.หาดทรายรี ตามลำดับ

5.2 สภาพปัญหาของพื้นที่ศึกษา

5.2.1 ปัญหารายได้ของครัวเรือน

ตารางที่ 5.14 เปรียบเทียบปัญหารายได้ของครัวเรือนระหว่างพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	รายได้เฉลี่ย / ครัวเรือน	ค่านำหนักจากอันดับ
อบต.บางหมาก	44,035	4
อบต.ท่ายาง	58,590	3
อบต.ปากน้ำ	71,022	2
อบต.หาดทรายรี	72,281	1

ครัวเรือนในพื้นที่ศึกษามีปัญหารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดชุมพร โดยพื้นที่อบต.บางหมากมีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด รองลงมา คืออบต.ท่ายาง ส่วนอบต.ปากน้ำ และอบต.หาดทรายรี มีความรุนแรงของปัญหาน้อยกว่า เนื่องจากพื้นที่ทั้ง 2 แห่งมีรายได้นอกภาคเกษตรที่สูงกว่า และมีอาชีพประมงซึ่งมีมูลค่าการผลิตที่สูงกว่าการเพาะปลูก

5.2.2 ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคม

จากตารางที่ 5.12 และ 5.13 สรุปได้ว่า พื้นที่อบต.บางหมาก และอบต.หาดทรายรี มีปัญหาด้านระบบบริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมที่รุนแรงกว่า พื้นที่อบต.ปากน้ำ และอบต.ท่ายาง โดยเฉพาะอบต.หาด

ทรายรียังมีระบบการจัดการและบริการด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่เพียงพอและได้มาตรฐาน เช่น ระบบประปา การให้บริการโทรศัพท์ ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

5.2.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ

ตารางที่ 5.15 เปรียบเทียบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ

สภาพปัญหา	อบต.บางหมาก	อบต.ท่ายาง	อบต.ปากน้ำ	อบต.หาดทรายรี
1.ขนาดพื้นที่ถือครอง	1	2	3	4
2.ลักษณะการถือครอง	4	3	2	1
3.คุณภาพดิน	1	2	3	4
4. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	2	1	3	4
รวมค่าน้ำหนัก	8	8	11	13

ที่มา : จากตารางที่ 3.16 ,3.17 และข้อมูลชช2ค ปี 2539

สรุปสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ พบว่า อบต.หาดทรายรี มีระดับความรุนแรงของปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ อบต.ปากน้ำ อบต.ท่ายางและอบต.บางหมากมีระดับความรุนแรงของปัญหาที่ต่ำกว่าและมีระดับใกล้เคียงกัน

5.2.4 ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

ในพื้นที่ศึกษาที่มีแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะ อบต.หาดทรายรี และอบต.ปากน้ำ มีปัญหาด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังที่ได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 3 เช่น ความไม่พร้อมของการคมนาคมขนส่ง และระบบสาธารณูปโภค การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5.2.5 ปัญหาคุณภาพของประชากร

จากตารางที่ 5.3 สรุปได้ว่า พื้นที่อบต.หาดทรายรี มีระดับความรุนแรงของปัญหาประชากรมีระดับการศึกษาต่ำมากที่สุด รองลงมา คือ อบต.บางหมาก อบต.ท่ายาง และอบต.ปากน้ำตามลำดับ

5.3 โอกาสในการพัฒนา

การวิเคราะห์โอกาสการพัฒนาสภาพการตั้งถิ่นฐานของอบต.พื้นที่ศึกษา ได้ศึกษาจากศักยภาพในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนา โดยใช้แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับฐานเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสภาพการตั้งถิ่นฐาน ประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับ

ตารางที่ 5.16 สรุปศักยภาพ ปัจจัยสนับสนุน และสภาพปัญหา / ข้อจำกัดการพัฒนาของอบต.พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา	ศักยภาพการพัฒนา	ปัจจัยสนับสนุน	สภาพปัญหา / ข้อจำกัด
อบต.บางหมาก	1.ด้านเกษตรกรรม 2.ด้านการค้าและบริการ 3.ด้านอุตสาหกรรม	1.มีทรัพยากรวัยแรงงานสูง 2.เป็นพื้นที่ดึงดูดการตั้งถิ่นฐาน	1.รายได้เฉลี่ย / คริวเรือนต่ำ 2.ขาดแคลนระบบโครงสร้างพื้นฐาน 3.เกษตรมีปัญหาคงการถือครองที่ทำกิน 4.ประชากรมีระดับการศึกษาต่ำ
อบต.ท่ายาง	1.ด้านเกษตรกรรม 2.ด้านการค้าและบริการ 3.ด้านอุตสาหกรรม 4.ด้านการท่องเที่ยว	1.มีทรัพยากรวัยแรงงานสูง 2.ประชากรมีคุณภาพทางการศึกษาสูงกว่าพื้นที่อื่น 3.มีศักยภาพในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง 4.มีท่าเรือท่องเที่ยว	1.รายได้เฉลี่ย / คริวเรือนต่ำ 2.ขาดแหล่งน้ำจืดและชลประทาน 3.เกษตรกรรมมีปัญหาคงการถือครองที่ทำกิน 4.การบริการด้านสาธารณสุขยุคยังไม่ทั่วถึง 5.ขาดท่าเทียบเรือประมง 6.ขาดแหล่งท่องเที่ยวและชายหาดมีศักยภาพต่ำ
อบต.ปากน้ำ	1.ด้านอุตสาหกรรม 2.ด้านการท่องเที่ยว 3.ด้านเกษตรกรรม 4.ด้านการค้าและบริการ	1.เป็นพื้นที่ดึงดูดการตั้งถิ่นฐาน 2.ทำเลที่ตั้งเหมาะสมกับการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมง และมีความสะดวกในการใช้บริการสาธารณสุข และการพาณิชย์ในเขตสุขาภิบาล 3.มีศักยภาพด้านทรัพยากรชายฝั่ง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 4.มีโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือพาณิชย์ ในพื้นที่ 5.ประชากรมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าพื้นที่อื่น	1.รายได้เฉลี่ย / คริวเรือนต่ำ 2.พื้นที่ถือครองการเกษตรมีขนาดเล็ก 3.มีปัญหาคุณภาพดิน 4.การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เต็มที่ 5.ระบบโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ 6.ขาดระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดน้ำเสีย กลิ่นจากโรงงานอุตสาหกรรม 7.มีทรัพยากรวัยแรงงานต่ำกว่าพื้นที่อื่น 8.ขาดการประชาสัมพันธ์และพัฒนาการท่องเที่ยว

พื้นที่ศึกษา	ศักยภาพการพัฒนา	ปัจจัยสนับสนุน	สภาพปัญหา / ข้อจำกัด
อบต.หาดทรายรี	1.ด้านการท่องเที่ยว 2.ด้านการค้าและบริการ 3.ด้านเกษตรกรรม	1.มีทรัพยากรชายฝั่งและแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง	1.รายได้เฉลี่ย / คร่าวเรือนต่ำ 2.ขาดแคลนระบบโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสังคม 3.ขาดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว 4.เกษตรกรรมมีพื้นที่ถือครองขนาดเล็ก 5.มีปัญหาคุณภาพดิน 6.การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เต็มที่ 6.ปัญหาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว 7.ประชากรมีระดับการศึกษาต่ำ

การเลือกทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การพัฒนาการเกษตร และแนวทางการพัฒนาในระดับจังหวัด และอำเภอเมืองชุมพร มากำหนดโอกาสในการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพของอบต.พื้นที่ศึกษา

5.3.1 อบต.บางหมาก

1. พัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตและเป็นวัตถุดิบเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร
2. ส่งเสริมการประกอบอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมต่อเนื่องการเกษตรที่ใช้แรงงานมาก เพื่อขยายตลาดสำหรับสินค้าเกษตร เพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร และขยายการจ้างงานประชากรวัยแรงงาน
3. ส่งเสริมการลงทุนด้านการค้าและบริการ และอุตสาหกรรมบริการชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ดึงดูดการตั้งถิ่นฐานของอำเภอเมืองชุมพร

5.3.2 อบต.ท่ายาง

1. พัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตและเป็นวัตถุดิบเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของอำเภอเมืองชุมพร
2. พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร และกิจกรรมต่อเนื่องเกษตรในพื้นที่ เพื่อขยายตลาดสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตร
3. พัฒนาประสิทธิภาพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ และสัตว์น้ำแช่แข็ง
4. พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง เนื่องจากใกล้แหล่งวัตถุดิบและพื้นที่ศูนย์กลางการประมงของอำเภอเมืองชุมพร
5. ส่งเสริมการประกอบกิจการนำเที่ยวทางทะเล เนื่องจากมีปากแม่น้ำที่เหมาะสมเป็นท่าเรือท่องเที่ยว
6. ส่งเสริมการลงทุนด้านการค้าและบริการ สำหรับการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว

5.3.3 อบต.ปากน้ำ

1. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางน้ำของจังหวัดชุมพร และภาคใต้ตอนบนเพื่อขนส่งสินค้า การประมง และการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือของจังหวัดชุมพรในพื้นที่
2. พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง การแปรรูปสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมห้องเย็น เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบและเป็นศูนย์กลางการประมงของอำเภอเมืองชุมพร
3. พัฒนาประสิทธิภาพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำแช่แข็ง

- 4. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสภาพแวดล้อมสวยงาม เป็นที่รู้จัก ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และแปรรูปสินค้าการเกษตรและประมงเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึกกับนักท่องเที่ยว

5.3.4 อบต.หาดทรายรี

1. พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับมาตรฐานและมีความสำคัญระดับประเทศ
2. พัฒนาความพร้อมของกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการแปรรูปผลิตผลการเกษตร การประมง และผลิตสินค้าท้องถิ่นให้มีความน่าสนใจ เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการลงทุนด้านการค้าและบริการ เพื่อบริการภายในชุมชนและรองรับการท่องเที่ยว

5.4 กลยุทธ์การพัฒนาในภาพรวม

การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาในภาพรวมเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ประกอบด้วย

1. กำหนดเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ และพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคต่าง ๆ
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาอาชีพของประชากร
4. พัฒนาคุณภาพประชากร
5. พัฒนาการบริหารงานของอบต. ให้เป็นกลไกหลักในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่น

5.5 แนวทางในการพัฒนา

5.5.1 อบต.บางหมาก

1. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีบริการอย่างทั่วถึง ขยายเขตประปา ปรับปรุงถนนภายในท้องถิ่น จัดระบบชลประทานไปยังพื้นที่เกษตร เพื่อสนับสนุนการเพิ่มผลผลิต การขนส่งผลผลิต และการลงทุนในภาคการค้าและบริการ อุตสาหกรรม และยกระดับคุณภาพชีวิต
2. ส่งเสริมการขยายผลผลิตจากข้าว และมะพร้าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยีการผลิต การใช้ปุ๋ย การปรับเปลี่ยนพันธุ์มะพร้าวใหม่แทนต้นเก่า
3. ปรับปรุงการใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร ในรูปของการปลูกพืชไร่สวนผสม การเลี้ยงสัตว์ในสวนมะพร้าว การปลูกพืชแซมในสวนมะพร้าว
4. ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครัวเรือน
5. สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตการเกษตรก่อนจำหน่าย และให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด เช่น ข้าว และผักปลอดสารพิษ

6. จัดการอบรมความรู้ให้เกษตรกร และส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาการผลิต และเพิ่มอำนาจการต่อรอง
7. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
8. ปรับปรุงการบริหารงานของอบต. ให้มีประสิทธิภาพ
9. จัดทำผังพัฒนาอบต. ให้สอดคล้องกับศักยภาพ และสภาพปัญหา

5.5.2 อบต.ท่ายาง

1. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีบริการอย่างทั่วถึง ขยายเขตประปา ปรับปรุงถนนภายในท้องถิ่น จัดระบบชลประทานไปยังพื้นที่เกษตร เพื่อสนับสนุนการเพิ่มผลผลิต การขนส่งผลผลิต และการลงทุนในภาคการค้าและบริการ อุตสาหกรรม และยกระดับคุณภาพชีวิต
2. พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งให้มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตร เช่น การปรับเปลี่ยนพันธุ์มะพร้าว การปลูกพืชแซมในสวนมะพร้าว และใช้เทคโนโลยีในการผลิต
4. ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมให้กับครัวเรือนเกษตรกร เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อุตสาหกรรมในครัวเรือน
5. ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตร และการประมง เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
6. ส่งเสริมการลงทุนด้านบริการการท่องเที่ยว และการประกอบกิจการนำเที่ยวทางทะเล โดยใช้ท่าเรือท่องเที่ยวในท้องถิ่น
7. พัฒนากลุ่มอาชีพในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการผลิต และการจำหน่าย
8. ยกระดับคุณภาพประชากรให้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
9. ปรับปรุงการบริหารงานของอบต. ให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น
10. จัดทำผังพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับศักยภาพ และสภาพปัญหา

5.5.3 อบต.ปากน้ำ

1. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมและบริการอย่างทั่วถึง ในพื้นที่อุตสาหกรรม ท่าเทียบเรือ ชุมชน และภายในท้องถิ่น เช่น ขยายเขตประปา ปรับปรุงถนน การระบายน้ำ จัดระบบชลประทานไปยังพื้นที่เกษตร เพื่อสนับสนุนการเพิ่มผลผลิต การขนส่งผลผลิต และการลงทุนในภาคการค้าและบริการ อุตสาหกรรม และยกระดับคุณภาพชีวิต
2. พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งให้มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควบคุมคุณภาพสภาพแวดล้อมในพื้นที่อุตสาหกรรม และพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีการจัดการที่ดี ไม่มีปัญหามลพิษจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

4. ส่งเสริมและพัฒนากองทุนที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

5. เตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว ปรับเปลี่ยนเรือประมงขนาดเล็กให้เป็นเรือรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนจัดทำแผนการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

6. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากท่าเทียบเรือประมงให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น ใช้เป็นท่าเรือท่องเที่ยว

7. ยกระดับคุณภาพประชากรให้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

8. ปรับปรุงการบริหารงานของอบต. ให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น

9. จัดทำผังพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับศักยภาพ และสภาพปัญหา

5.5.4 อบต.หาดทรายรี

1. ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการในแหล่งท่องเที่ยวและภายในท้องถิ่น ให้มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว และยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2. กำหนดเขตพื้นที่พัฒนาท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนและเป็นระบบภายใต้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

3. จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด

4. ประชาสัมพันธ์และจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว

5. พัฒนากิจกรรมและบริการการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย สะดวกสบายและครบวงจร เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาพักค้างในพื้นที่

6. ส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่น จากการแปรรูปผลผลิตการเกษตร การประมง และหัตถกรรม ให้มีความน่าสนใจ เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว

7. พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งให้มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ปรับปรุงการผลิตการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงคุณภาพดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยการใช้เทคโนโลยีการผลิต เช่น การใส่ปุ๋ย การคัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม การทำไร่นาสวนผสม เป็นต้น

9. ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมให้กับครัวเรือนเกษตรกร และประมง โดยการแปรรูปผลผลิตการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เป็นต้น

10. ยกระดับคุณภาพประชากรให้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

11. ปรับปรุงการบริหารงานของอบต. ให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น

12. จัดทำผังพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับศักยภาพ และสภาพปัญหา

5.6 การประสานความเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างอบต.พื้นที่ศึกษา

5.6.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคม

1. พัฒนาระบบโครงข่ายถนนให้มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งในภาคอุตสาหกรรม การประมง และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

2. อบต.บางหมาก และอบต.หาดทรายรียังไม่มีความสามารถในด้านการกำจัดขยะ ระดับเพลิงของตนเอง ควรประสานงานกับอบต.ท่ายาง อบต.ปากน้ำ หรือ เทศบาลเมืองชุมพร และสุขาภิบาลปากน้ำ ในการจัดการร่วมกัน

3. บริการทางด้านสังคม เช่นท่าเทียบเรือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สถานีตำรวจ ตลาดสด ประชาชนในพื้นที่ตำบลใกล้เคียงสามารถใช้บริการร่วมกัน

5.6.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงในพื้นที่อบต.ปากน้ำโดยใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น อบต.ท่ายาง และอบต.หาดทรายรี

2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการด้านการประมง เช่นอุตสาหกรรมต่อเรือ และคลังสินค้าในพื้นที่ อบต.ท่ายาง เชื่อมโยงกับพื้นที่ศูนย์กลางการประมง และการขนส่งสินค้าในพื้นที่อบต.ปากน้ำ

3. ส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องการเกษตรในพื้นที่ อบต.บางหมาก และอบต.ท่ายาง โดยใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และพื้นที่ใกล้เคียง

4. ส่งเสริมแปรรูปผลผลิตการเกษตร การประมง และสินค้าพื้นเมืองในพื้นที่ศึกษา เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

5. วางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลร่วมกัน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. ส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มการจ้างงานในท้องถิ่น และพื้นที่ใกล้เคียง

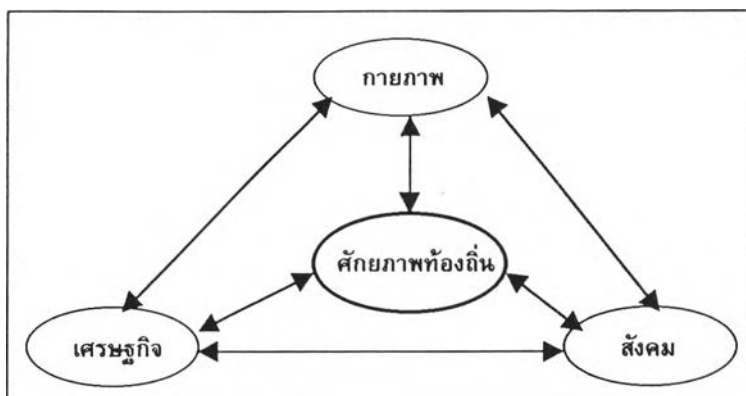
5.7 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของอบต.

การบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของอบต.พื้นที่ศึกษาที่ยังมีข้อจำกัดหรือไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากกลไกหรือเครื่องมือในการบริหารงานที่ผ่านมายังมีจุดอ่อนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาตำบล ที่จะเป็นกรอบหรือกำหนดทิศทางในการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกสภาพปัญหา โดยการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อบต.ควรคำนึงถึง ดังนี้

1.1 อบต.จะต้องเข้าใจถึงสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนบทบาทและความสำคัญของท้องถิ่น เพื่อจะสามารถวางแผนพัฒนาได้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

เนื่องจากปัจจัยทั้ง 3 ประการ คือ สภาพกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกันในการเสริมสร้างศักยภาพให้กับท้องถิ่น การพัฒนาปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งย่อมส่งผลต่อการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่เหลือ

ภาพที่ 5.1 : ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพของท้องถิ่น

ดังนั้นกิจกรรม หรือโครงการการพัฒนาทางกายภาพนอกจากจะแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นแล้วยังจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น และเมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่นเติบโตขึ้น สภาพทางกายภาพ และสังคมจะต้องมีการเติบโตและเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย อบต.จึงควรมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัยเหล่านี้ในท้องถิ่นของตนเพื่อการวางแผนพัฒนาที่เหมาะสม

1.2 อบต.ต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี หมายถึงการสร้างภาพหรือสามารถกำหนดความต้องการของท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นจริงในปัจจุบัน และจะต้องตระหนักถึงผลกระทบจากการพัฒนาของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ ที่จะมีต่อท้องถิ่น

1.3 การกำหนดแนวทางและแผนงานพัฒนาในการดำเนินงานควรมีกรอบในการพิจารณา คือ (สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ , 2541)

- กำหนดว่าจะต้องทำอะไร (ประเภทของกิจกรรม)
- จะทำเมื่อไร (ระยะเวลา)
- ใคร (หน่วยงานใด) เป็นผู้รับผิดชอบ
- ทำอย่างไร (รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน)
- ต้องใช้ทรัพยากรเท่าไร (บุคลากร งบประมาณ)
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ทำแล้วได้ประโยชน์อะไร)

1.4 อบต.ควรจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น และสามารถประสานกิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดำเนินงานจะเป็นไปอย่างครบวงจรและไปในทิศทางเดียวกัน

1.5 อบต.ควรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยร่วมมือและรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มหรือองค์กรอื่น ๆ ภายในท้องถิ่น เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มการเมืองการปกครอง กลุ่มสตรี เป็นต้น ตามแนวคิดประชาคมตำบล เพื่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่เกิดขึ้นจะตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

1.6 การจัดทำแผนพัฒนาตำบล งบประมาณรายจ่าย หรือการบริหารกิจการของอบต. ควรมีที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความสามารถโดยการคัดเลือกจาก ข้าราชการ ครู นักพัฒนา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ นักอุตสาหกรรม นักธุรกิจ จากภายนอกเข้ามาให้คำปรึกษา เพื่อการพัฒนาจะเป็นไปอย่างรอบด้าน เนื่องจากอบต.เป็นองค์กรขนาดเล็ก คณะกรรมการ และสมาชิกประกอบด้วยคนในตำบลเข้ามาทำหน้าที่ การกำหนดนโยบาย หรือมาตรการต่าง ๆ อาจวนเวียนซ้ำซาก ทำให้ท้องถิ่นไม่พัฒนาก้าวหน้าเท่าที่ควร (มงคล ด้านธานินทร์ , 2541)

1.7 อบต.ต้องแบ่งสัดส่วนงบประมาณตามหมวดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อที่งบประมาณจะไม่ถูกนำไปใช้ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่

2. ปัญหามีรายได้ไม่เพียงพอ อบต.จึงควรสร้างฐานเศรษฐกิจของตนเอง ในพรบ. อบต. มาตรา 68 ได้ให้สถานะอบต. เป็นนิติบุคคลและสามารถประกอบการทางธุรกิจได้ ดังนั้นอบต.อาจดำเนินกิจการของตนเอง เช่น การตั้งปั้มน้ำมัน การตั้งกองทุนตำบล การตั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้าให้กับชุมชน เป็นต้น (สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ, 2541)

3. เจ้าหน้าที่ และบุคลากรควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน และ สมาชิกอบต. ควรมีความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของสภาตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำองค์กรควรมีความรู้ในเรื่องหลักการบริหารงานด้วย เช่น เรื่องการวางแผน การจัดทำงบประมาณ การจัดบริการสาธารณะ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก วิธีตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น